

Ungdom og prevensjon

Hvilke ungdommer utsetter seg for risiko for seksuelt overførbare sykdommer? Og hvordan kan disse ungdommene påvirkes til å ta forholdsregler?

PUBLISERT 1. august 2008

INGRI MYKLESTAD

forsvarte 14. desember 2007 sin avhandling *Predicting Contraceptive Behaviour among Adolescents: Social, Cognitive and Contextual Factors* for dr.philos.-graden ved Universitetet i Oslo.

Avhandlingen viser at sosial påvirkning fra venner, foreldre og kjæreste er en viktig faktor for ungdoms intensjoner om å bruke prevensjon. I tillegg er det for gutter viktig hvorvidt de mener at prevensjonsbruk er riktig moralsk sett. Likedan er sosialt image viktig for motivasjonen om å bruke prevensjon blant jenter. Resultatene viser også at ulike individuelle og kontekstuelle faktorer som sosial støtte fra venner, mindre bruk av rusmidler og besøk hos skolehelsetjenesten er assosiert med kondombruk blant gutter. Blant jenter er tro på egen mestring og foreldreovervåking assosiert med mer kondombruk, mens det å røyke og ofte drikke seg full er assosiert med mindre kondombruk. Videre ble det funnet at de som brukte p-piller, rapporterte høyere grad av foreldreovervåking, besøkte helsestasjon for ungdom og skolehelsetjenesten, og røykte sjeldnere daglig, enn de som ikke brukte p-piller.

Resultatene har praktiske implikasjoner for forebyggende tiltak, som lettere tilgang på helsetjenester for ungdom, skoleintervensjoner med sosial ferdighetstrening som

selvhevdelsestrening og bevisstgjøring på sosial påvirkning og normative prosesser, samt tiltak for å involvere foreldrene i det forebyggende arbeidet.

I avhandlingen ble det benyttet ulike helse- og sosialpsykologiske modeller for å forklare ungdoms prevensjonsbruk: Ajzens teori om planlagt atferd, Gibbons prototypevillighetsmodell og Bronfenbrenners sosioøkologiske modell.

Avhandlingen bygger på datamaterialet fra en spørreundersøkelse blant ungdom i Oslo fra 2001, og en helseundersøkelse blant ungdom i alderen 15–16 år (Helseundersøkelsene blant ungdom) i seks ulike fylker i Norge i årene 2000–2004.

Kontakt ingri.myklestad@fhi.no

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 45, nummer 8, 2008, side